

Nr 36.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående användande av allmänna besparingar å riksstatens femte huvudtitel för utförande av minrälsanordningar å kanonbåtarna Rota och Disa; given Stockholms slott den 25 januari 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvärsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att av femte huvudtitelns allmänna besparingar må användas ett belopp av 16,000 kronor för utförande av minrälsanordningar å kanonbåtarna Rota och Disa.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Erik Palmstierna.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvärens ärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 25 januari 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet friherre Palmstierna anförde härefter följande.

I propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag uttalades, att kanonbåtarna Rota och Disa skulle avses till tjänst för sjökartverket. Häremot har riksdagen icke haft något att erinra. Planen att till sjökartverket överföra nämnda kanonbåtar har emellertid på grund av senare inträffade förhållanden måst övergivas; och i skrivelse den 28 februari 1916 föreslog chefen för marininstaben, att omförmälda kanonbåtar måtte snarast möjligt underkastas vissa ändringsarbeten för att de skulle bliva fullt användbara såsom mindepåfartyg.

I ett över denna marininstabschefens framställning den 1 december 1916 avgivet yttrande hemställde marinförvaltningen, att ifrågavarande kanonbåtar måtte omändras på det av bemälda chef föreslagna sättet; och beräknades kostnaderna härför av ämbetsverket till 81,350 kronor för Rota och till 88,850 kronor för Disa eller sålunda till sammanlagt

170,200 kronor. I nämnda summa ingick ett belopp av 13,150 kronor för minrälsanordningar å kanonbåtarna.

Sedan högste befälhavaren över kustflottan i skrivelse till marinförvaltningen den 14 februari 1917 framhållit den synnerligen stora vikten därav, att minrälsanordningar snarast möjligt komme till utförande å kanonbåtarna oberoende av de övriga föreslagna ändringsarbetena, hemställde marinförvaltningen i skrivelse den 23 februari samma år, att minrälsanordningarna måtte omedelbart få utföras samt att kostnaderna härför intill ett belopp av 13,150 kronor finge av ämbetsverket bestridas med omhänderhavande medel och framdeles anmälas till ersättande.

I en till riksdagen avlåten, den 23 februari 1917 dagtecknad proposition (nr 73) angående vissa åtgärder för sjöförsvarets stärkande föreslog Kungl. Maj:t riksdagen, bland annat, att till ändring av kanonbåtarna Rota och Disa till mindepåfartyg bevilja ett anslag för år 1918 av 170,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1917 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 57,000 kronor.

Denna framställning blev, enligt vad riksdagen anmält i skrivelse (nr 341) den 13 juni 1917, av riksdagen avslagen.

Sedermera har Kungl. Maj:t vid föredragning den 25 juni 1917 av marinförvaltningens berörda skrivelse den 23 februari samma år funnit ämbetsverkets däruti gjorda hemställan icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd; och har Kungl. Maj:t därvid tillika förklarat, att marinförvaltningen skulle äga att före den 1 december 1917, därest behovet av minrälsanordningar å nämnda kanonbåtar då kvarstode, till Kungl. Maj:t inkomma med framställning, att föreläggas 1918 års riksdag, om anlåtande för ifrågavarande ändamål av femte huvudtitelns allmänna besparingar eller andra tillgängliga medel.

Med anledning härav har nu marinförvaltningen i hemlig skrivelse den 9 november 1917 anmält, hurusom chefen för marinstaben och högste befälhavaren över kustflottan i infortrade yttranden förklarat, att behovet av minrälsanordningar å kanonbåtarna Disa och Rota, vilka vore avsedda att vid mobilisering ingå såsom mindepåfartyg i Göteborgsavdelningens, resp. Stockholmseskaderns mineringsdivisioner, allt fortfarande föreläge. Chefen för marinstaben hade tillika framhållit, att de i propositionen nr 73 till 1917 års riksdag föreslagna ändringsarbetena å dessa båtar alltjämt vore erforderliga. På grund härav har marinförvaltningen i berörda skrivelse den 9 november 1917 uttalat, att behovet av minrälsanordningar å kanonbåtarna Rota och Disa fortfarande kvarstode, samt hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för

utförande av nämnda anordningar, vilka numera beräknades icke kunna utföras till lägre kostnad än 16,000 kronor, måtte få användas erforderligt belopp av femte huvudtitelns allmänna besparingar, vilka därtill lämnade tillgång. Ämbetsverket har tillika ansett sig böra framhålla, att de i propositionen nr 73 till 1917 års riksdag föreslagna ändringsarbetena å kanonbåtarna Rota och Disa fortfarande vore behövlige.

Departements-
chefens
yttrande.

I propositionen nr 2 till innevarande års riksdag om tilläggsstat till riksstaten för år 1918 har jag under femte huvudtiteln (punkt 14) framhållit, att minvapnet måste tillmätas en väsentligt större betydelse än man tidigare antagit samt att detta vapen torde få anses intaga en speciell plats i vårt försvarsväsen.

De båtar, som äro avsedda för minutläggning, måste åtföljas av depåfartyg, vilka tillhandahålla dem erforderligt antal minor m. m. och vara den vid minutläggningen tjänstgörande personalen kan inlogeras. Skulle depåfartygen komma i tillfälle att själva verkställa minering, böra de ej sakna möjlighet därtill; och synas mig med hänsyn härtill omförmälda minrälsanordningar å kanonbåtarna Rota och Disa böra komma till utförande. Mot det för verkställande av dessa anordningar nu beräknade kostnadsbeloppet, 16,000 kronor, har jag icke något att erinra; och lärer, på sätt marinförvaltningen hemställt, femte huvudtitelns allmänna besparingar, vilka vid 1917 års slut uppgingo till omkring 25,000 kronor, lämpligen kunna i erforderlig mån för ändamålet anlitas.

Då, enligt vad jag inhämtat, ifrågavarande kanonbåtar kunna, utan att de i propositionen nr 73 till 1917 års riksdag avsedda ytterligare ändringsarbetena bliva verkställda, göra tjänst såsom mindepåfartyg, har jag icke funnit anledning att nu göra framställning om dessa mera omfattande och dyrbara ändringsarbetens utförande.

På grund av vadsålunda anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att av femte huvudtitelns allmänna besparingar må användas ett belopp av 16,000 kronor för utförande av minrälsanordningar å kanonbåtarna Rota och Disa.

Till vad departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ur protokollet:

Gustaf Norblad.